

Փոստը 20ՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ԵԱՐԱԾ օրերը կը հրատարակուի :
Հարկան բաժանորդներն է միայն չորս արծաթ մէճիկ կանխիկ վճարելի, թէ մայրաքաղաքիս և իւր արտարձանաց և թէ դուստայ համար :
Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուին :
Տեղական և դուստական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :
Հատը մէկ դրէ է, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պահճէ գաբու-Սուճի Պողոս աղայի խա-նութիւնը :
Թիւ 1766

Կանուցման տողը 3 դրէ է մէկ անգամը համար : Աւելի ամսան կըլլայ աւելի անգամն-րու համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է դիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Արամեանի և Պօլիս Պալազ բազար Նաֆէի խան վերի յարկ թիւ 16 :

ADRESSE

H. S. Adadjadian

Directeur du Journal Arménien Pounch

46 Naffé Han. Balouk-Pazar

Constantinople.

1883 ԱՊՐԻԼ 27

Ա.ԶԳ.ԱՅԻՆ

Առաջնորդական Թաղաւորութեան հա-
մար ի հարկէ տնօրինութիւն մը
պիտի ընէ ազգային վարչութեան
խառն ժողովն, որովհետեւ թա-
ղաւոր վիճակաց թիւն բաւական
տարածք է՝ մայրաքաղաքս բեր-
ուած և ինքնին օգտօրէնութեան
համար, եւկած առաջնորդաց
պատճառաւ : Թաղաւոր են Մշոյ,
Կարնոյ, Բաղլիշոյ, Արապկերի,
Երզնկայի և Տիարապէրիի նշա-
նաւոր վիճակներն : Բ. Դուռն
արդէն բացարձակ ծանոց, թէ
Տ. Փիլիպպոս եպիսկոպոսի ի Տի-
արապէրի վերադառնալն անկա-
րելի է : շատ հաւանական է որ
մի և նոյն ազգաբարձրութիւնն ըլ-
լայ Կարնոյ՝ Մշոյ և Արապկերի
առաջնորդաց համար ալ, ուս-
տի բոտ մեղ հարկ է որ Պատ-
րիարքարանը ասոնց համար ալ
կայտարարեան կառավարութեան
վերջնական հրամանը խնդրէն
յետոյ՝ գրէ գաւառական ժողո-
վոց որ նոր առաջնորդ ընտրեն :
Տիարապէրիի համար վայրկեան
մը իսկ սպասելու պէտք չկայ :
Երզնկայի վիճակն ինչո՞ւ անհո-
վի մնայ. ահաւասիկ Յարու-
թեան տօնն ալ անցաւ, եթէ Տ.
Հմայեակ եպիսկոպոս հաստա-
տապէս որոշած է չվերադառ-
նալ անդը, նոր առաջնորդի
ընտրութեան հրահանգ զրկել
անհրաժեշտ է : Ինչ եղան ար-
դեօք Երզնկայի այն կըլմական
հաստատութիւնք, որք՝ Երբե-
տորդիւնք անձնութեան ջանից
Տ. Հմայեակ որբազանի՝ այնչափ
զովետարէք կհաշակուէին : Կար-
նոյ պէս ընդարձակ վիճակ մը
որոյ հետ վերջին ժամանակներս
ուրիշ վիճակներ ալ միացան,
քահանայի մը յանձնուած է,
քահանայի՝ որոյ վրայ բարի համ-
բաւ չկայ. կարծեմք, թէ Տ.
Օրմանեանի վերադարձին համար
ալ Բ. Դուռն հրաման չպիտի
տայ, կամ եթէ երբէք հրաման
երէն՝ երկար ժամանակներ պի-
տի անցնին. ուստի վիճակին
շահն կպահանջէ որ նոր ընա-
րութիւն կառարուի : Վերջապէս
մեր կարծիքն է, թէ պէտք չէ
ժողովուրդն առանց հովուական
խնամոց թողուլ ո՛չ միայն տա-

րիւնք ալ և ամիս մը, որ մը իսկ
և նոր ընտրութիւններ կատարել
տարու է՝ առանց սպասելու. Պո-
լիս բերուած և ինքնին եկած
առաջնորդաց վերադարձին :

— Ս. Պատրիարք Հայրը, իրեն
նուիրեալ ասն համար շնորհա-
կալութեան պարտքը կատարեց
չարաթ օրը : Մաղսուտեան Սի-
մոն պէյի հետ նոյն օրը պալատն
երթալով, և առաջին սենեկա-
պետէն մեծարանօք ընդունուե-
լով՝ ճաշէն և բարեմաղթութիւն
ներ ընելէն յետոյ, առաջնորդու-
թեամբ նորին ներկայացրէ Ծ-
ղոստ. Սուրբմանն. խորին շնոր-
հակալութիւններ մատուցէր է ի-
րեն եղած կայսերական նոր շը-
նորհաց համար, չերաջերմ բա-
րեմաղթութիւններ ըրեր է Օղոս.
Սուրբմանն և իւր կայսերական
պատուութեան համար. դո՛հ եղեր
է նորին վեհափառութիւնը, շը-
նորհաւորեր է զԱզգն Հայոց՝
այսպիսի Պատրիարք մը ունենա-
լուն համար, և ըսեր է թէ բազում
մարդոց մէջէն կերէն ձեզի պէս
հաղուադիւտ անձ մը : Կրտսի,
թէ նորին վեհափառութիւնը բա-
րեհաճեր է Ազգին վիճակին վը-
րայ ալ անդեկութիւններ լսել,
և խոստացեր է հայրաքար տը-
նօրինել Հայոց Ազգին խնդիրնե-
րը : Ս. Պատրիարքը պալատն
ներքինապետ Պէհրամ աղայի
հետ ալ տեսնուելէն յետոյ, Բ.
Դուռն անցնելով՝ մեծ եպարքո-
սին և դատական գործոց նա-
խարարին քով մտեր, և ազգա-
լին ծանուցեալ խնդրոց կար-
գադրութեան համար յուսարից
խոստումներ ընդունելով՝ դար-
ձեր է ի Պատրիարքարան : Որով-
հետեւ ազգային լրագիրք, և ա-
նոնցմէ առնելով օտարազգիք՝ գա-
նաղան կերպիւ կհրատարակեն
պալատն ընդունելութիւնը,
ուստի կառավարիւմք, որ եթէ
կարելի է, Պատրիարքարանէն
ի պաշտօնէ հրատարակուի առ-
ի ճիշդ և մանրամասն ծանօթու-
թիւն հասարակաց :

— Սամուռնի ազգայնաց կողմանէ
այս օրերս դարձեալ խնդիր մա-
տուցուած է Պատրիարքարանի,
որ զստ առաջնորդութիւն մը
կազմելու հրաման տրուի իրենց :

Սամուռնիք բաւական ժամանա-
կէ հետէ այս խնդիրը կընեն,
և իրաւունք ունին, որովհետեւ
թէպէտ Ամասիոյ վիճակին մէջ
նշանակեալ են, բայց տեղւոյն
հեռաւորութեան ու անպատշա-
ճութեան պատճառաւ՝ առաջ-
նորդական ամեն խնամքէ զուրկ
մնացած են : Պատրիարքարանը
նոյա խնդրոյն արգարութիւնը
ճանչալով հանդերձ՝ միշտ պատ-
ուիրած է համբերել, ծանուցա-
նելով թէ առաջնորդական սահ-
մանները որոշուելու վրայ են և
Սամուռնի համար ալ պատշաճ
տնօրինութիւն մը պիտի ըլլայ :
Սակայն տարիներ անցած են, և
Սամուռնիք լքեալ են անոք ու
անխնամ, վասն զի ժամանակ
մ'ալ մասնաժողով կազմուեցաւ
առաջնորդական սահմանաց հա-
մար և տեղեկագիր ալ խմբագրե-
ուեցաւ, բայց գործադրութիւնը
չտեսնուեցաւ. այժմ դարձեալ
մասնաժողով կազմուած է, և
օրերը կանցնին, Թերեւս այս
անգամ ալ մի և նոյն պատաս-
խանք պիտի տրուի Սամուռնեաց :
Ահաւասիկ այս ամենը գիտնա-
լով է, որ կարեւոր թէ առաջ-
նորդական վիճակաց սահմանե-
րը որոշելու գործք փութացնել
անհրաժեշտ է, վիճակաց ըն-
դարձակութեան ու անձկութեան
համեմատ թոշակներ ալ սահ-
մանելով : Կար ժամանակ մը, որ
կուսակալութեանց սահմանաց ո-
րոշման կապառուէր. այժմ պղ-
սահմաններն ալ գծուած որոշ-
ուած ըլլալով՝ սպասելու պէտք
մնացած չէ :

— Այս շաբթու Պօլիս կհասնին
Էջմիածնի Դէորդեան ճեմորա-
նէն ճանքայ հանուած պօլսեցի
տղայքն : Դէորդեան ճեմարանն
որ սովորաբար երկու ամիս երա-
րապարգ կուենեար, այս տարի
երեք ամիս կընէ, Չարին թա-
ղագրութեան հանդիսին պատ-
ճառաւ, յորում երկրին բոլոր
վարժարանք պիտի փախուին :

— Ամասիոյ Առաջնորդ Դեր. Տ.
Պողոս Մ. վարդապետ Խօլտա-
մեան՝ այս շաբթու Ամասիոյ նոր-
ընտիր կառավարչին հետ կու-
ղևորի ի պաշտօնատեղի իւր :

— Եւդոկիոյ առաջնորդ Էդեր.
Տ. Ներսէս Մ. վարդապետ Արա-

լանեան ալ առաջիկայ մայիսի
մէջ կուղևորի, և ինչպէս դու-
շակած էինք՝ Դեր. Տ. Մաղաքիա
Մ. վարդապետ Օրմանեան կհաս-
տատուի Պէյօղլուի Ս. Երրոր-
դութեան եկեղեցւոյ քարոզչու-
թեան պաշտօնին մէջ :

— Կլեմէք, թէ այս օրերս Բ.
Դրնէն պատասխան կընէ՝ Երուսա-
ղէմայ պարտուց ինպատակ հաւա-
քելի Յակոբ զի խնդրոյն համար :

— Պետական խորհրդոյ Թանգի-
մաթի բաժնին նախագահ Մահ-
մուտ փաշա՝ առջի օրը Դուռն-գա-
փուի Պատրիարքարանը գալով,
Ս. Պատրիարք Հօր հետ տեսնուե-
ցաւ :

— Ազգային Երուսաղէմատան
պատասխար Կէյփէյի Խաչատուր
անուն տղայ մը անցեալ հինգ-
շաբթի օրէն հետէ անցայտ ե-
ղած, և մինչեւ երէկ երեւան
եղած չըլլալով՝ Պատրիարքա-
րանէն Պէյօղլուի ոստիկանու-
թեան վերատեսուչ Պահրի փա-
շայի ալ ծանուցուեցաւ : Խա-
չատուր նոյն օրը Երուսաղէմա-
տունէն ելեր է, ըստ սովորու-
թեան՝ նամակներն աւտօրիական
թղթատարութեան յանձնուե-
լով համար : Նամակներն յանձնուած
չին : Խաչատուր պարկեշտ տղայ
մ'էր, հազիւ 18-19 տարեկան :

— Քաղաքական ժողովն թէ՛ ա-
ռանձինն և թէ՛ Կրօնական ժողո-
վոյ հետ խառն նիստ ըրաւ երէկ :
Հալաճեան Բարսեղ Էֆէնտի՝ որ
Մաղսուտեան Սիմոն պէյի բացա-
կալութեան պատճառաւ տառ-
նապետեց, Խառն ժողովոյ ժա-
մանակ յիշելով Ս. Պատրիարք
Հօր պատրիարքական դահակա-
լութեան 10դ. տարեդարձն ըլլա-
լը՝ բոլոր ժողովականաց հետ
ստք ելեր, զնորին բարձր Սըր-
բաշնութիւնը շնորհաւորեր, և
մաղթել է որ ևս քան զիս փա-
ռաւորուի ազգօգուտ գործերով.
ապա բոլոր ժողովականք մի առ-
մի դացեր համբուրեր են Ս. Հօր
աջը, և նորին ամենապատուու-
թիւնը օրհներ է զամենքն ու
Ազգը :

— Խառն ժողովն երէկ որոշե-
ր է, ըստ յանձնարարութեան աղ-
դային ժողովոյ, Պօլսոյ և գաւա-
ռաց երեսփոխանաց բաշխման
նոր ցուցակն շինել՝ անտուշ խոր.

հուրդներն հրաւիրելով. բայց
դրանցմամբ որ առաջիկայ 1884ին
գործադրուի, որովհետեւ այս
տարի ժամանակն անցած է և
երեւոյթիւմանական ընտրութիւնը
լրման մերձ հն:

— Խառն ժողովն երէկ վաւեր-
բացոյց Զարսանձագի վիճակին
սուաշնորդական նոր ընտրու-
թիւնը: Նորընտիր առաջնորդն
է Տ. Տիմութեոս վարդապետ Հա-
նէսեան: Մարթէնը, որ մինչեւ
ցլխածան ուղղութեամբ և ժո-
ղովրդապետութեամբ վարուի:

— Քաղաքական ժողովն երէկ
բաւական զբաղել է Օսմանեան
օրինադրին հայ թարգմանու-
թեան խնդրով: Ապաքէն կարե-
ւոր է այս խնդիրն, որովհետեւ
գաւառաց մէջ մեր ազգայինը
բողոքից շուրտած և վնասուած
են առ ի չգոյէ Հայ թարգմանու-
թեան, և Պատրիարքարանը ստիպ-
ուած է մերթ ընդ մերթ պի-
նուորական տրոյ, հողային օրի-
նաց և այլոց թարգմանութիւն-
ներն զրկել ի խնդրոյ գաւառաց-
ւոյ: Քաղաքական ժողովն որ
անցեալներն գրած էր առ Խո-
րասանեան Ալեքսան էֆէնտի,

Հայկազեան խափանեալ ընկե-
րութեան դրամն օրինադրոյ Հա-
յերէն թարգմանութեան յատ-
կացունել, պատասխան ընդունել
է Խորասանեան էֆէնտիէն, թէ
ընկերութեան անգամը խորհրդ-
դակցելով՝ արտաքայ նպատա-
կին համարել են ըստ որոշման Քա-
ղաքական ժողովը վարուի: Արդ՝
Քաղաքական ժողովն երէկուան
նստին մէջ նկատելով, որ այս
պատասխանն անբավական է, և
թէ՛ այդ խափանեալ ընկերու-
թեան նպատակն Ազգին օգտա-
կար դրքեր տպել տալ և աժան
վաճառել էր, և թէ՛ օրինադրոյ
հայ թարգմանութիւնն ալ կա-
րելոր է, և այդ գումարն առ
այս յատկացունել՝ ընաւ նպա-
տակէն դուրս չէ, իւր անգամա-
կիցներէն Հալաճեան Բարսեղ և
Թորոսեան Յովհաննէս էֆէնտի-
ներուն յանձնել է դանել ըն-
կերութեան անգամներն, խոր-
հրդակցել, քննել և արդիւն-
քը անգեղակաբար առ ի պաշտ ու
պատշաճ անօրինութիւն: Արժան
է, որ Քաղաքական ժողովն ընէ
այս հետաքննութիւնը և պնդէ
իւր որոշման գործադրութեան
գրայ: Պէշիկթաշի Հայկազեան ըն-
կերութիւնը բազում տարիներէ
հետէ խափանեալ է, և մեզ
տեղեկութիւնս կը տրուի թէ՛ զը-
րամն երկար ժամանակ առանց
տոկոսի մնացած է, և առկաին
քիչ ժամանակ է որ սակաւի
տոկոս մը կնշմանալ: Բնաւ նը-
պատակէն դուրս չէ՝ Օսմանեան
օրինադրոյ Հայ թարգմանութեան

յատկացունել այդ դրամն, և
Խորասանեան Ալեքսան էֆէնտի
պարտի գիւրութիւնը ընծայել
ազգային վարչութեան:

— Անցեալներն հաստատեալ Ըն-
տարանը ընդարձակելու պէտ-
քը տեսնելով Խառն ժողովն,
Տնտեսական խորհրդոյ յանձնել
է՝ անհրաժեշտ եղած ծախքն
և թաղերու վրայ բաշխման ու
հաւաքման եղանակներն որոշել
ու տեղեկագրել:

— Դարձեալ, Տնտեսական խոր-
հրդոյ յանձնուել է երէկ, նար-
ը-Դափուի և Սամաթիոյ մէջ
ժամանակէ մը հետէ վերելած
սահմանայ խնդրոյն վրայ երկու
կողմանց դիտողութիւններն լը-
սել, և վերջնական կերպիւ տե-
ղեկագրել:

— Մայրաքաղաքիս ռուսական
դեսպանն երէկ երեկոյ Պատրի-
արքարան եկաւ տեսնուեցաւ Ս.
Պատրիարք Հօր հետ:

— Եկեղեցւորի քահանաներէն
արժ. Տ. Խաչատուր Տ. Դարբի-
լեան՝ Ազգային Հիւանդանոցի
մէջ պատասխարեալ եղբարցն ծա-
ռայութիւն մը ընելու ըզիւ, 70
օսմանեան լիրա հաւաքել, և
պատ. Հոգաբարձութեան յանձ-
նել է՝ կալուած մը առնելու պայ-
մանաւ, և կալուածն առնուել
է: Արժ. Տ. Հայրն առանձին նա-
մակաւ մը մեզ ծանուցանելով
զայս խնդրած է՝ որ բարեսէր
հանգանակողաց ցանկն հրատա-
րակենք, և իւր անունը ծա-
կենք: Առաջին խնդիրը չենք
կրնար կատարել՝ լրագրոյս անձ-
կութեան պատճառաւ. երկրորդ
խնդիրն ալ չենք կրնար կատա-
րել, վասն զի կուգենք որ Տ.
Խաչատուր քահանայի պէս եկե-
ղեցականի մը անունը ծածուկ
չմնայ, այլ հրատարակուի՝ զօ-
րաւոր օրինակ մ'ըլլալու համար:

Տ. Խաչատուր Հօրէն ներումն կը
խնդրեմք, իւր երկու խնդրոյ
ալ մեր կողմանէ չկատարուելուն
համար:

ԱՅԼ ՆԻ ԱՅԼՔ

* Բարթոլոմայի դեսպանն երէկ
կայսերական կառօք պալատն
երթալով՝ Օգոստ. Սուլթանին
մատոյց Բարթոլոմայի թագաւորին
կողմանէ ընծայեալ պատուանը-
շանը: Ներկայ էին մեծ եղար-
քոսն, սպարապետն, արտաքին
գործոց նախարարն և սենեկա-
պետաց մեծագոյն մասն: Դես-
պանը նորին վիհախառութեան
ներկայացոյց իւր պարագայքն
ալ: Յետ այս ընդունելութեան,
արտաքին գործոց նախարար Ա.
Բիթի վաշտ՝ Օգոստ. Սուլթանէն
հրաւիրուելու և կէս ժամու չափ
ժամանակ տեսակցելու պատիւ
ունեցաւ:

* Անգլիական դեսպան լրատ
Տըֆրինի հետ մայրաքաղաքս ե-
կաւ Պ. Բուսէլ՝ որ Դրամի պա-
տերազմին ժամանակ Թայմըլի
թղթակիցն էր:

* Ըստ Է. քորբէսի՝ անգլիական
ու հելլենական դրօշակաւ շողե-
նաւուց ի Միտիլլի հանդիպելն
արգիլուել է, անգլիական իշխա-
նութեան կողմանէ:

* Է. քորբէս կըրէ, որ Ռուսա-
կան դեսպանը դիտել է, թէ
Լիբանանու կանանագրութեան հա-
կառակ շարժմունք կտեսնու-
նին, թէ՛ պէտք է որ երկրին վե-
րաքննութեան ատեանը երկրորդ
նախագահ մը և վարչական ժո-
ղովոյ նախագահն օգնական մը
ունենայ, թէ՛ ազգային զօրքը
անխտիր կողմուելու է ամեն
հասարակութիւններէն, և թէ՛
հիւսիսակողմն գտնուած դաւա-
ռակ մը Լիբանանու սահմանին
մէջ առնուլ կտրամագրէ կանո-
նադրութիւնը:

* Պուլլարիոյ իշխանը, Ալմէնք
դանուած ժամանակ, Պուլլարիոյ
նորահաստատ պատուանշանին
երկրորդ աստիճանէն հատ մը
ընծայել է Յունաստանի դիւա-
ւոր նախարար Պ. Թրիգօրի: Իշ-
խանը քանիցս տեսնուել է այս
նախարարին հետ, և գոհունակու-
թիւն յայտնել է իրեն հետ առ-
սակցելուն համար: Կերէի՝ թէ
Բ. Դուռն հուսկ ուրեմն հաւա-
նութիւն առած է պուլլարա-
կան պատուանշանին հաստա-
տութեան համար, որ իշխանը
կշարունակէ գործածել զայն:

* Նատիր պէյ քանի մ'օր յա-
ռաջ ի Շիշլի կառօք չընդգոյած
ժամանակ, երեք անձինք առ-
ջեն ելնելով՝ կառքին ապակի-
ները կտորել և զինքնալ ճակ-
տէն վիրաւորել են: Ազգայնաց
վրայ մարդիկ օգնութեան հա-
սիր են, բայց չարագործաց եր-
կուքը յաջողել են փախչիլ, և
միայն նոցա պարագլուխը բռն-
նուել է: Նատիր պէյ այժմ կը
գարմանուի Պէշիկթաշի տանը
մէջ:

* Շքոտայէն առ Սթանպուլ
գրել են: «Անցեալներն Բօսօս-
քիյօ գիւղին մէջ ժամտարմա մը
սպանուած ըլլալով՝ քանի մը
կասկածելի անձինք բանտար-
կուած ու հարցաքննութեան են-
թարկեալ էին: Սուրա խոտու-
վանցան, թէ գիւղին քահա-
նայն ի խուլութիւն դրդած է
զժողովուրդն՝ ըսելով թէ քանի
մը օրէն աւստրիական զօրքը
պիտի գայ դրաւէ երկիրը: Քա-
նի ամէն հետէ խել մը աւստրի-
ական գործակաւորք երկրին մէջ
կշրջագային և զանազան մեքե-
նայութիւն կընեն: Անցեալները
մարդ մը բռնուեցաւ, որ իրեն

հունգարական լրագրի մը թըղ-
թակից կձեւանայ եղեր, բայց
ստուգուել է թէ Վիէնայի սու-
տիկանութեան գործակալներէն
մէկն է: Այս մարդը յաջողել է
փախչիլ:

* Բաթանթի տրոյ համար,
Բ. Դրնէն առ դեսպանս Պուլոյ
ուղղեալ չընտրեալներն պատ-
ճէն է: «Պօլիս Յ մայիս - Բա-
թանթի կանանագրոյն վրայ, բա-
րեկամ տէրութեանց հետ տեղի
ունեցած բանակցութեամբ, և
հետեւաբար Պուլոյ ներկայա-
ցուցաց կողմանէ տրուած ազ-
գարարութեամբ բոլորովն բար-
ձան դժուարութիւնք: Ուստի
Բ. Դուռն որոշած է գործադրել
յիշեալ կանանագրին՝ Յունիսի
էն սկսեալ: Պատիւ ունիմ հա-
ղորդել այս որոշումն, և խնդ-
րել որ ծանուցանէք ձեր հպա-
տակաց: Դեսպանատանց թարգ-
մանք խաղաղական դեսպանատան
մէջ ժողովուել են՝ այն չընա-
րեալներն տրուելիք պատուա-
խանին վրայ խորհրդակցելու հա-
մար:

* Դուրը մանելով նաւահան-
գընաց պաշտօնատան կողմը
խտրութեալ նաւ մը, մաս մը թե-
թեւաբեռն կարասի առել դա-
ցել են:

* Եգիպտոսի իշխանութիւնը
որոշել է երկրաչափներ զրկել ի
Սուլտան, Խարթումի և Սէվաբի-
նի մէջ երկաթուղոյ շինութեան
նախաքննութեանց համար:

* Սթանպուլ լրագրին եղիպ-
տական խնդրոյն վրայ խորհրդա-
ծելով՝ ըսած է, թէ լրտ կրան-
վիլի քաղաքականութիւնը՝ տղա-
յական, և լրտ Տըֆրինի ծրա-
դիրն՝ ընդունայն է, և թէ՛ յե-
գիպտոս մինչև ցարդ իրական
բարեկարգութիւն մը եղած չէ,
և անգլիական զօրաց ներկա-
յութիւնը օգտակար հանդիսա-
ցած չէ եգիպտացւոյ համար,
ալ նոցա տրոյ բռն ծանրացու-
նելու պատճառ եղած է:

* Պ. Հիւլի գործակալը անցեալ
շաբթու առաջարկել են Բ. Դը-
րան, որ դատական միջոցաւ
վերջ տրուի հին անհամաձայ-
նութեանց, և Վօրանիայի հետ
Սէլանիկի դժին միացման համար
պէտք եղած շինութիւնը ընկե-
րութեան յանձնուի, գրամագը-
լուին 100 ին 6 տոկոսով ընկե-
րութեան կողմանէ փոխ տրուե-
լու պայմանաւ, և կառավա-
րութեան բաժինն առնայ՝ շա-
հէն մէն մի քիւմէթրի համար
վճարելի 12000 ֆրանգը 7000
ղեղնուելով: Բարձրագոյն Դրան
պատասխանը դեռ յայտնի չէ:

* Վեց տէրութեանց դեսպանք
երէկ Բ. Դուռն ժողովուելով՝ Լի-
բանանու կառավարչութեան հա-

մար ընդունեցին զՎասակէֆէն-տի, և արձանագրութիւնն ըստ արագրեցին միաձայն հաւանութեամբ:

* Գաղափարայնորէնտի կուսակալ Հազար փաշա՝ ուրախ օրը օգոստոս Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ:

* Թագադրութեան հանգիստ համար Սերպէր փաշայի հետ Մոսկուտ պիտի երթան պալատան քարտուղարներէն Քեպուքի փէյ, Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեան գլխաւոր գլխաւոր անդամ Ֆէհրի փէյ, և կայսերական թիկնապահներէն Իսմայիլ փէյ:

* Դաւաթիոյ գլխաւոր դռնապան փէրիս փէյ Սաադաթ պատուանշանը տրուեց է, ի Դաւաթ-Քաշա ոսկի դրամ ներդրող ընկերութիւն մը երեւան հանելուն համար:

* Արիւնդեան-Տրիպոլիոյ նահանգէն ոչխար ու արջառ գորտ չհանելու արգելքը տարի մ'ալ պիտի դորձագրուի, ի ինդրոյ կառավարութեան տեղից:

* Յունաստանի տրուած վայրացի մէջ մահմադականաց ունեցած կալուածաց խնդրոյն վրայ, ծանր անհամաձայնութիւն մը ծագեց է հելլենական կառավարութեան և օսմանեան պատուիրակ Իսմայիլ փէյի մէջ, և այս վերջինն ընդարձակ բողոքագիր մը պատրաստեց է:

* Անդրկասիի զօրավար Հիւր Սուլթանի սուտ մարդարէին վրայ դացած է, և որոյ համար հեռագրեալ էր թէ մեծ կոտորած տուած է ապստամբաց, 6-7000 ի բանակ մը խնդրեց է: Եթէ սոցիալ է այս ըսին՝ կոստանդնուլի կիմայ յաղթութեան հեռագրաւորին:

* Ըստ Ֆարի, Օգոստոս Սուլթանին վաւերացման մատուցուեց է ամակաւայ կանոնաւոր վճարման համար նախարարաց Ժողովոյ ըրած կարգադրութիւնը: Օսմանեան Պանքան պիտի վճարէ ամակաւայներն, երկու նահանգաց հասոյթներն իբրեւ յապտահութիւն ստանալով, և իբր 130 հազար լիրայի ալ վարկ մը պիտի քանայ՝ 100/ին 8 տոկոս առնելու պայմանաւ: Վաղթ այս խնդրոյն կարգադրութենէն կախեալ կը համարի երկրին բարւոք վարչութիւնը:

* Յունաստանի թագուհին՝ որ երկուշաբթի առաւօտ Պիրէոսէն ճանրայ ելած է Մոսկուայի համար, այսօր մայրաքաղաքէն կանցնի, և վաղը կամ միւս օր յՕտէնա կ'հասնի:

* Ռուսիոյ արտաքին դործոց նախարար Պ. Կիլեւի որդին՝ մեյրաքաղաքի գեղարարական գլխաւոր քարտուղար, կամ ըստ

այլոց՝ խորհրդական անունաւոր է:

* Ռուսիոյ կառավարութիւնը հիւպատոսարան մը հաստատեց Մոսկուի մէջ, հեռակեղծ Անդրիոյ և Դաւղիոյ կառավարութեանց:

* Անդրկասիի կառավարութիւնը տէրութեանց հետ բանակցիլ սկսեց է՝ Եգիպտոսի հիւպատոսարանաց արտօնութեանց վերաբերեալ հին դաշնագրութիւններն շնչելու համար: Կառարկէ եղեր, թէ այժմ Եգիպտոսի ոստիկանութեան և դատարանաց մէջ եւրոպացիք ալ գտնուելուն պատճառաւ, տէրութիւնը կըրնան ապահով լինիլ:

* Պալլարիոյ իշխանն իմանալով, որ երկրին մէջ գեղահոլութեան ծայրեր կը արձանան ուսուսերէ կազմեալ նախարարութեան գէմ և խախտեալ սահմանագրութեան վերահաստատութիւնը կ'ապահովեն, հեռագրեց է ի Սօֆիա, թէ ի դարձին պալլարներէ պիտի կազմէ նախարարութիւնը, և վարչական ձեւն պիտի բարեփոխէ ազատական սկզբանց համաձայն:

* Բեդերապուրիի լրագրաց օմանք կ'ըստեն, թէ որովհետեւ Անդրկասիի կառավարութիւնը Ռուսիոյ շահաց դէմ ամեն միջոց ի դորձ կ'ընէ, ուստի Ռուսիա ալ պարտաւոր է Իրանացիները զրգուել՝ զԱնդրկաս դադարեցնելու համար: Կըսեն, թէ Ռուսիա մեծ օգուտ կ'ունէ, եթէ Իրանացուց գլխաւորութիւն ընծայէ՝ Սիպերիա, Կովկաս և Թուրքաստան դադարեցնու համար, վասպիս զի Իրանացիք իբրեւ հոգադորձ օգտակար կըլլան երկրին, և քաղաքականութեան կողմանէ ալ մեծ ազդեցութիւն կ'ունենան:

* Չարին՝ թագադրութեանը հանդիսին առթիւ ընկիւք չընորհներն որոշելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովն կառուցարկէ եղեր 1 - շնորհել գիւղացուց տուրքէն անվճար մնացած 16 միլիոն ռուպլին. 2 - պաշտօնակալաց վրայ կառավարութեան ունեցած պահանջքէն իբր 600 հազար ռուպլի. 3 - դատարանաց վճարած բայց 10 տարիէ հետէ չվճարուած դրամական տուգանքներն. 4 - արձակել այն բանտարկեալներն՝ որոնք քաղաքական իրաւունքէ դրիւեղու արժանի յանցանաց մէջ գտնուած չեն:

* Գերմանիոյ դաշնաժառանգն՝ մօտերս ի Հռոմ կուղևորի ծալտեալ: Թերեւս խորհրդակցութիւն ըլլայ Իտալիոյ թագաւորին Պէրլին երթալուն վրայ:

* * * Ամերիկացի Պ. ճայիօլցի հարստութեան վրայ հեռեւեալ ծանօթութիւնը կը տրուին: Մէկ միլիոն լիրայէն աւելի տարեկան հասոյթ ունի, և տարեկան ծախքը առ առաւելն 5000 լիրա ըլլալով՝ ամեն տարի կաւենայ հարստութիւնը: Տակաւին 48 տարեկան է. առ այժմ օրը 2700 լիրա կ'աճի, բայց երբ լաւ գործածէ՝ մինչև 15-20 տարի կ'ընայ բոլոր Անդրկասի երկաթուղիները գնելու չափ մեծ գործոց մէջ մտնել, և ոչ ոք կ'հաւատարի իրեն. 50-60 միլիոն լիրայի հարստութեան տէր եղող այսպիսի անձ մը թագաւորի մը չափ զօրաւոր կ'համարուի. այսու ամենայնիւ, բնույթանէր քաղաքական գործոց մէջ:

* * * Ի Պէրլին վաղը առողջական արուեստահանդէսը կ'ընայ ուրիշ ընդ նախագահութեամբ կայրուհւոյն Գերմանիոյ: Ի տես պիտի դրուին հիւանդներն ու վիրասրեալները փոխադրելու զործիքներն, հիւանդանոցներն՝ զօրանոցներն ու տունները մաքրելու գեղեր, և առողջական ամենայն պիտոյք:

* * * Կըսուի, թէ Հրէից թող չպիտի տրուի՝ Չարին թագաւորութեան հանդիսին ներկայ դասուիլ:

* * * Գերմանիոյ խորհրդարանը՝ յետ երկար վիճաբանութեան, փոփոխութիւններ ըրեց է վարժարանաց կանոնաց մէջ, յորոց մին է, թէ վարժարանին տնօրէնը աշակերտաց մեծագոյն մասին կ'ընէ ըլլայ:

* * * Վարչաւիայի մէջ տաղահաւորմի մը խանութէն հրդեհ պատահելով՝ 16 հազի այրեր են:

* * * Բեդերապուրիի օստիկանութիւնը անաւորագիր յայտարարութիւններ ձեռք անցուցեր է, որք՝ կ'կարծուի, թէ օճչակաւնոց գաղտնի տպաւանէն դուրս ելած են: Այս յայտարարութեանց մէջ գրուած է եղեր, թէ վախճանեալ Աղեքսանդր Բ. Չարին՝ իւր որդւոյն ապագայ վիճակին վրայ կ'արժէքն հարցուած ժամանակ, ըսեց է թէ « մրգիս, փոխանակ կայսերական թագը գլուխը դնելու, պիտի քամէ մահուան բաժակը »:

* * * Հաշիւ եղած է, թէ անցեալ 1883 տարւոյ վերջը ի Նորվեգիա 1 միլիոն 922 հազար հոգի կայ: Առաջին 7 տարիներուն մէջ, ծննելոց թիւն 190 հազար 734 աւելի եղած է քան մեռելոցն. ասիայի միւս կողմանէ 93136 հոգի օտար երկիրներ գաղթեցին: Բայց այս աճումն հետզհետէ նուազեր, և 1882ին մինչև 4100 անձի իջեր է, որոց նմանը 1811էն

հետէ պատահած չէ եղեր:

* * * Թէկուս Դոնալդ: - Կին մը այս անուան ծագման վրայ հետեւեալ պատմութիւնն ըրած է Գիլլաւէլիոյ լրագրաց միոյն մէջ: « Սպանիացիք՝ երբ ի Մեքսիկո մտան, բազում բնիկք Բիօ Կրանտէն անցան, և առանց ճանչնալու իրենց առջև դանուած երկիրն, մեծ ու ողի ճախճախուսներու մէջէն շատ օր քալեցին. չկրնալով գտնել բուսական ջուր ու որս, բազում ձերք ու աղայք մեռան ճարտարութեան տաղանդէ. երբ այս բաղձօրեայ տաժանի ճանորդութիւնը կրնէին, օր մը երկաստորաց խուփ մը՝ որ ուրիշներէն յառաջ գացած էին ձիով, վաղեցին պօռալով « յառաջ, յառաջ, ջուր գտանք »: ասոր վրայ ոյժ առին մտրդիկն. վերջապէս հոսան տեղը. ճանապարհորդաց ոտից ներքեւ կարկաշեց Քօլօսանոյի յոտակ ջուրը. եղերքին միւս կողմը կտորածուէր կանաչ դաշա մը. սոյն մարդագետներու ծովուն մէջ աստ անդ իբր կըղզիք կը արձանային հարկւրած մեայ ծառոց ստուար խուփեր, և խաղաղիկ ու անհող կտրածէին հօտերն՝ իրենց մօտեցող մարդոց շուրջը. յոգնութիւն՝ անօթութիւն՝ ծարաւութիւն և ամենայն տաղանդք բոլորովին մոռցուեցան. ուղևորք զմայլելով իրենց առջև ելած երկրին վրայ՝ ծուկի վրայ եկան և պօռացին « Թէհաս, Թէհաս », որ վայրենեաց լեզուաւ Արքայութիւնն ըսել է, և յորմէ կաղմուած է Թէկուս անունը:

* * * Բարեկաման Ժողովութիւն մը: - Այս օրերս, կըսէ ամերիկեան լրագիր մը, Թէկուս դաւառի մէկ քաղաքին մէջ մէկ մէկու կ'հանդիպին երկու նախկին գաւառիկերք, որ բազում տարիներէ հետէ բաժնուած էին իրարմէ: Ասանցմէ մէկն՝ որ նոյն քաղաքին մէջ լրագրոց մը լրարեցնէ, իւրեանց վերադառնալուց կըրթիւնը առնելու համար՝ բազում շիշ գինի կ'հրամցունէ. բարեկամը՝ լաւ մը խմելէն ետքը՝ երբ իրեն կ'հարցուի թէ այսպիսի ժամանակ ի՞նչ եղաւ, կ'պատասխանէ թէ այս երեկոյն կ'իմ պանդուխտ, որ հիանալի տեղական: Ըստ մը՝ շտամ քեղքո լրագրոցը հազարեկու համար, իբր ի փոխարինութիւն լաւ գինիներով ինձ ըրած այս ընդունելութեանդ: Քիտրեկն բնականաբար չէր ուզեր փոխցունել այս փոխութիւն, երբ իւր պաշտօնն ալ ուրիշ բան չէր, և թէ ոչ՝ լուրեր ձեռք բերել: Երեկոյն կ'երթայ կ'անոց բարեկամին անհետեւ, և կ'ունենէ որ

Մի՛ գոցեր աչքերդ համես-
ութան անաքինութան վը-
յ. աչքդ յաճախ վարեն վեր
կողմնակի կնայի:

Առաջինը ըստ ժամակարգու-
ման Հայաստանեայց Ս. Նիկե-
եցոյ, պարզաբանեալ ի Տ.
ովհաննէս քահանայէ Մկրեան :
Գանուի ամեն Հայ զրավածա-
այ քով իսկ կեդրոնաանդին
Արամեան տպարան, Յակոբ-
ան խան Թիւ 13 : Լաթակաղմ
դարձ՝ 15, Լաթակաղմ ոսկեզօծ՝
2, կաշեկաղմ ոսկեզօծ՝ 30, և
նոսաքանայ վառակաղմ՝ 40 ղշ :

Մինչև յարդ հրատարակեալ լից հասոր Տէմբուրներուն մէջ պարունակեալ օրինաց ու կանոնաց գործադրութեան վրայ և լորդներն ու ջնջուածները, միանգամայն անսոց յաւելուածոց ո՛ր լիւթոյն մէջ գտնուիլը նշանակող բարեւոր գործ մ'է այս, ամեն յարգի և աստիճանի ազգայնոց նիւերցման ու գիտութեան արեանի, մանաւանդ գաւառարըսակ մերայնոց, որ յաճախ շատ ատեր կկորսնցունեն՝ օրինաց սմեակարեւորներն իսկ չգիտնալով, և նոր ինորոյ հրատարակեալ օրինաց անտեղեակ գողով: Ետեալէս կյանճնարարեմք՝ մէկ մէկ օրինակ ստանալ, որոյ հրատարակիչն կխոստանայ ունարկել գաւառաց ո՛ր կողմէն ր ուղւո՛ւ՝ 1½ դրուշ կանխաւ օթայի վուշ զրկելով, որով զատ պիտի ըլլան բօթայի տէքէ: Պօլսոյ մէջ կլաճառուի ամբլին գլուխը Օսմանիյէ գրատունը թիւ 4, որոյ անօրէնն է այս գործին հրատարակիչն՝ Տ. Բրիգորեանն: Յովհաննէս Եփէնտի: Օլսոյ մէջ՝ գլինն է 12 դրուշ:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՅ ԱՇՃԵԱՆ
ՍԻՒՄՊԻԷԼԻԻ ԽԱՆ ԿԱՐԻ ՅԱՐԳ 35